

Motion till riksdagen

1987/88:Kr28

av Anita Bråkenhielm och Ingrid Sundberg (m)

med anledning av prop. 1987/88:144 om musiken
i svenska kyrkan

I propositionen tas ytterligare ett steg i den gradvisa utveckling som fjärmar den svenska kyrkan från staten. De statligt reglerade kyrkomusikertjänsterna blir kyrkokommunala.

Det visar dock på de egendomliga konsekvenserna av statskyrkosystemet att det i samma proposition föreslås i lag reglerade, av riksdagen beslutade regler för tjänsteorganisation, behörighet, reglemente m. m.

En gammal institution, skolkantorerna, föreslås också försvinna. Detta måste accepteras, bl. a. som en följd av modern arbetstidsreglering, de många nedlagda bygdeskolorna m. m. Därmed avskaffas dock slutgiltigt de tidigare starka banden mellan den svenska skolan och kyrkan, vilket måste djupt beklagas.

Vi har dock inget att invända mot att kyrkomusikertjänsterna och ansvaret för den kyrkomusikaliska verksamheten läggs på pastoraten eller mot att trots detta vissa statliga garantier för minimikrav på behörighet på tjänsteutövarna och på verksamhetens innehåll bibehålls.

Vi vill dock invända mot den nivå på vilken dessa minimikrav föreslås ligga.

Således bör det även framgent vara ett krav att ledandet av kyrkokör ingår i de obligatoriska uppgifterna.

Körverksamheten i större eller mindre skala alltefter församlingarnas storlek och förutsättningar är en omistlig del av kyrkans och församlingens liv. Med pastoratet som minsta enhet för tjänsteorganisationen bör det endast i undantagsfall vara omöjligt att samla någon form av kyrkokör-barnkör. Ungdomskör eller annan form bör givetvis kunna gälla som "kyrkokör".

Åtminstone i varje pastorat bör underlag för en kör av något slag finnas. Den naturliga basen är i de flesta fall givetvis församlingen.

Vi menar att kravet att leda kyrkokör bör ingå i de i lagen föreskrivna uppgifterna. I fall där det visar sig ogörligt ska i stället ett förfarande med dispens, förslagsvis meddelad av domkapitlet, användas.

Lagens tredje paragraf bör kompletteras med "leda kyrkokör".

Som anges i propositionen är kyrkomusikern ofta en central gestalt i församlingens musikaliska liv. Den fria musikundervisning som ingår i kyrkomusikerns åliggande bör bibehållas, och vi kan inte se anledning att inskränka den till att endast gälla musikundervisning med inriktning på

kyrkans verksamhet. I många landsbygdsförsamlingar, där barn och unga går i skola på annan ort, finns ofta ingen musikundervisning att tillgå. Någon strikt gräns mellan kyrklig och världslig musikverksamhet eller musik går heller inte att dra.

Inskränkningen till "musik med inriktning på kyrkans verksamhet" bör utgå. Motsvarande ändring i tredje lagparagrafen bör göras.

Den av riksdagen beslutade omorganisationen av den regionala musikverksamheten har trätt i kraft. Den innebär att landstingen är huvudmän för musiken i olika län. Det finns emellertid inte någon annan institution som har så stor musikverksamhet som svenska kyrkan. Bl. a. finns 90 000 körsångare. På många ställen på landsbygden är musikkulturen identisk med musiken i olika samfunds kyrkor.

Riksdagens kulturutskott skrev i KrU 1984/85:7 att man vid planeringen av musiklivet måste beakta den omfattande musikaliska verksamhet som bedrivs av svenska kyrkan och de fria trossamfunden, i många fall utan direkt anknytning till gudstjänsten.

I propositionen nämns inget om samarbete mellan de regionala musikorganisationerna och kyrkomusiken. Vi finner ett sådant samarbete mycket önskvärt.

För närvarande finns inget utbyggt kontaktnät mellan kyrkomusikerna och Svenska Rikskonserter. En tänkbar lösning är att ett kontaktorgan skapas, som kan bidra till samordning mellan kyrkomusiken och den profana musiken i ett län. Detta är av vikt, inte minst därför att kyrkobyggnader ofta utnyttjas för konserter, körsång och solistframträdanden genom den lokala kulturnämndens försorg. Vi hemställer att regeringen i samråd med berörda institutioner tar initiativet till inrättandet av ett organ som kan fungera som kontakt mellan kyrkomusiken och den regionala musikorganisationen. Det bör därvid övervägas om inte den på stiftsnivå föreslagna musiksakkunnige ska ingå i ett sådant organ.

I propositionen förutsätts att UHÄ i samråd med skolöverstyrelsen ska se över inriktning och planering av den högre kyrkomusikerutbildningen. Vi menar att denna utredning bör utgå från förutsättningen att olika utbildningsanstalter behandlas på likvärdigt sätt vad gäller statligt stöd. I detta sammanhang bör stödet till den kyrkomusikaliska utbildningen vid Stora Sköndal beaktas.

Regeringen bör vidta erforderliga åtgärder för att detta ska ske.

Vi finner det också vara självklart att den som anställs på fast tjänst som organist eller kantor i pastorat i Svenska kyrkan skall vara medlem i kyrkan.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att 3 § i den föreslagna lagen om kyrkomusiken i svenska kyrkan får följande lydelse:

I den kyrkomusikaliska verksamheten ingår bl. a.

1. orgelspel vid gudstjänster och övriga kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller för svenska kyrkan,
2. främjande av kyrkosången,

3. ledande av kyrkokör,
4. fri musikundervisning samt
5. vård av de orglar som finns hos församlingarna.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kontaktorgan mellan den regionala musikorganisationen och kyrkomusikverksamheten,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av den kyrkomusikaliska utbildningen,

4. att riksdagen beslutar att 8 § i den föreslagna lagen om kyrkomusiken i svenska kyrkan får följande lydelse:

Behörig att anställas på en tjänst som organist är den som är medlem i svenska kyrkan och som har avlagt högskoleexamen på kyrkomusikerlinjen.

5. att riksdagen beslutar att 9 § i den föreslagna lagen om kyrkomusiken i svenska kyrkan får följande lydelse:

Behörig att anställas på en tjänst som kantor är

1. den som är medlem i svenska kyrkan och som har avlagt organist- och kantorexamen och som med godkänt vitsord har genomgått pedagogisk kurs för kantorer

2. den som är medlem i svenska kyrkan och som har avlagt högskoleexamen för musklärare med kyrkomusikaliskt tillval samt

3. den som är behörig att anställas som organist.

Stockholm den 20 april 1988

Anita Bråkenhielm (m)

Ingrid Sundberg (m)